

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (Recycle) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะ แยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามลักษณะทางประชากรคือ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้
2. เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะคิดและการมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้เกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับทัศนคติต่อการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเปิดรับข่าวสารกับการมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 432 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยเพื่ออธิบายลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด การมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ส่วนการทดสอบสมมติฐานนั้น ใช้การหาค่าความแตกต่าง แบบ t-test, ANOVA และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ในการวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 432 คน แบ่งเป็นเพศหญิง 252 คน เพศชาย 180 คน ส่วนใหญ่จำนวน 154 คน มีอายุระหว่าง 21-30 ปี มีระดับการศึกษาระหว่าง ม.4-ม.6, ปวช., ปวส. ตั้หรือเทียบเท่า จำนวน 103 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 6 อาชีพ ๆ ละเท่า ๆ กันคือ จำนวน 72 คน และพบว่าส่วนใหญ่ไม่มีรายได้จำนวน 144 คน

ส่วนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จากสื่อมวลชน สื่อบุคคล และส่งเฉพาะกิจ

ก. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จากสื่อมวลชน

สื่อมวลชนที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่มากที่สุด คือ สื่อโทรทัศน์ รองลงมาคือ สื่อวิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ตามลำดับ แต่อยู่ในระดับต่ำ

ข. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จากสื่อบุคคล

สื่อบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่มากที่สุดคือบุคคลในครอบครัว รองลงมาคือเพื่อนร่วมอาชีพ เพื่อนบ้าน ครู และเจ้าหน้าที่โครงการรณรงค์การทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ตามลำดับ แต่อยู่ในระดับต่ำ และกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่พูดคุยกับบุคคลในครอบครัว เพื่อนร่วมอาชีพ และเพื่อนบ้าน เกี่ยวกับปัญหาปริมาณขยะมากกว่าที่จะพูดคุยเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภท เพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่หรือการรณรงค์เกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ของหน่วยงานต่าง ๆ และพบว่ากลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่โครงการรณรงค์การทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่น้อยมาก

ค. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภท เพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จากสื่อเฉพาะกิจ

สื่อเฉพาะกิจที่กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ มากที่สุด คือ สื่อโปสเตอร์ รองลงมาคือการจัดนิทรรศการ แผ่นพับ และสื่ออื่น ๆ (ถุงพลาสติก, ปฏิทิน, BUS SIDE) ตามลำดับ แต่อยู่ในระดับต่ำ

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จากสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ ในระดับต่ำ

ส่วนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ระดับสูง และระดับต่ำตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ทิศนคติต่อการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ต่อการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ รองลงมาได้แก่ ระดับปานกลาง จากผลการวิจัยไม่พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติระดับต่ำต่อการทิ้งขยะแยกประเภท เพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

ส่วนที่ 5 การมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ในระดับต่ำ รองลงมาคือ ระดับสูง และระดับปานกลาง

2. การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1

ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภท เพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่แตกต่างกัน จากผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชน ในกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จากสื่อมวลชน และสื่อบุคคล ไม่แตกต่างกัน (ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้) ส่วนสื่อเฉพาะกิจพบว่าเพศชาย และเพศหญิงมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จากการจัดนิทรรศการแตกต่างกัน (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1)

2. ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีอายุแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จากสื่อหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ บุคคลในครอบครัว เพื่อนบ้าน เพื่อร่วมอาชีพ เจ้าหน้าที่โครงการรณรงค์ สื่อแผ่นพับ สื่อเฉพาะกิจอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1)

แต่ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีอายุแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จากสื่อ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง ครู สื่อแผ่นพับ การจัดงานนิทรรศการแตกต่างกัน (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1)

3. ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีอาชีพแตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จากสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ บุคคลในครอบครัว เพื่อร่วมอาชีพ ครู สื่อแผ่นพับ โปสเตอร์ การจัดงานนิทรรศการ แตกต่างกัน (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1)

แต่ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีอาชีพแตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จากเพื่อนบ้าน เจ้าหน้าที่โครงการรณรงค์ และสื่อเฉพาะกิจอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1)

4. ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จากสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ สื่อแผ่นพับ โปสเตอร์ การจัดงานนิทรรศการ แตกต่างกัน (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1)

แต่ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จากบุคคลในครอบครัว เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมอาชีพ ครู เจ้าหน้าที่โครงการรณรงค์ และสื่อเฉพาะอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1)

5. ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีรายได้แตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จากสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง เพื่อนร่วมอาชีพ ครู สื่อแผ่นพับ โปสเตอร์ การจัดงานนิทรรศการแตกต่างกัน (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1)

แต่ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีรายได้น้อยแตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ การทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จากสื่อ นิตยสาร โทรทัศน์ บุคคลในครอบครัว เพื่อนบ้าน และ สื่อเฉพาะกิจอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1)

สมมติฐานที่ 2

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จากผลการวิจัยพบว่า

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภท เพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จากสื่อ หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ สื่อแผ่นพับ โปสเตอร์ การจัดงานนิทรรศการมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2)

แต่การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภท เพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จากสื่อ นิตยสาร บุคคลในครอบครัว เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมอาชีพ ครู เจ้าหน้าที่โครงการรณรงค์และสื่อเฉพาะกิจอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2)

สมมติฐานที่ 3

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จากผลการวิจัยพบว่า

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภท เพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จากสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ บุคคลในครอบครัว สื่อโปสเตอร์ การจัดงานนิทรรศการ มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3)

แต่การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภท เพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จากเพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมอาชีพ ครู และเจ้าหน้าที่โครงการรณรงค์ สื่อแผ่นพับ และสื่อเฉพาะกิจอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3)

สมมติฐานที่ 4

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จากผลการวิจัยพบว่า

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภท เพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จากสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ บุคคลในครอบครัว เพื่อนบ้าน เพื่อร่วมอาชีพ สื่อแผ่นพับ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4)

แต่การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภท เพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จากครู และเจ้าหน้าที่โครงการรณรงค์ สื่อโปสเตอร์ การจัดนิทรรศการ และสื่อเฉพาะกิจอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4)

อภิปรายผล

สมมติฐานที่ 1

ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่แตกต่างกันจากผลการวิจัยพบว่า

1.1 ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จากสื่อมวลชน สื่อบุคคล ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนสื่อเฉพาะกิจพบว่า เพศชายและเพศหญิง มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จากการจัดนิทรรศการแตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนสื่อแผ่นพับโปสเตอร์และสื่อเฉพาะกิจอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างและพบว่าเพศหญิงเปิดรับข่าวสารจากการจัดนิทรรศการมากกว่าเพศชายซึ่งสอดคล้องกับ Wilbur Schramm ได้กล่าวไว้ว่าผู้รับสารจะแสวงหาข่าวสารเพื่อสนองจุดประสงค์ของตนอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งการจัดงานนิทรรศการมักจะจัดเพื่อเผยแพร่ข่าวสารเฉพาะเรื่องดังนั้น การที่ผู้รับสารจะเลือกให้ความสนใจต่อการจัดนิทรรศการใด ๆ ก็ตามผู้รับสารมักจะประเมินสารประโยชน์ของข่าวสารก่อนว่าสามารถสนอง

จุดประสงค์ของตนหรือไม่ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะเพศหญิงมีความสนใจข่าวสารเกี่ยวกับการ
ทั้งขณะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่มาก จึงเข้าชมงานนิทรรศการ
มากกว่าเพศชาย

1.2 ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีอายุแตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการ
การทั้งขณะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จากสื่อมวลชน สื่อบุคคล
สื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยสื่อที่ประชาชนได้รับข่าวสาร
เกี่ยวกับการทั้งขณะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่แตกต่างกัน ได้แก่
สื่อนิตยสาร วิทยุกระจายเสียง ครู สื่อโปสเตอร์ และการจัดงานนิทรรศการนอกจากนี้ยังพบว่า
กลุ่มอายุ 10-20 ปี ได้รับข่าวสารจากครู มากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ (ตารางที่ 60) และกลุ่ม
อายุ 10-20 ปี มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโปสเตอร์และการจัดงานนิทรรศการมากกว่า
กลุ่มอายุ 31-40 ปี (ตารางที่ 61 และตารางที่ 62) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนัย
สุนทรวิภาล เรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองไทย การมา
ท่องเที่ยวเมืองไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ณ เมืองพัทยาพบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการ
เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองไทยจากนิตยสาร และงานวิจัยของ สุภาพงศ์
ระราชทรง เรื่องพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารความรู้และทัศนคติต่อการเสนอข่าวต่างประเทศ
ทางสื่อมวลชนของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสาร
ต่างประเทศทางวิทยุ และงานวิจัยของ สุวรรณี โพธิ์ศรี เรื่องการเปิดรับสื่อ ความรู้ ทัศนคติ
และพฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์ ของผู้ปกครองนักเรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 เขต
กรุงเทพมหานคร พบว่าอายุมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์ จากนิตยสาร

1.3 ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีอาชีพแตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการ
การทั้งขณะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จากสื่อมวลชน สื่อบุคคล
สื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยสื่อที่ประชาชนได้รับข่าวสาร
เกี่ยวกับการทั้งขณะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่แตกต่างกัน ได้แก่
สื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ บุคคลในครอบครัว เพื่อนร่วมอาชีพ ครู
สื่อแผ่นพับ โปสเตอร์ การจัดงานนิทรรศการ นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียน นิสิต นักศึกษา
ได้รับข่าวสารจากสื่อ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ มากกว่าอาชีพรับจ้างทั่วไป หรือ
งานบริการ (ตารางที่ 63 ตารางที่ 64 และตารางที่ 65) และกลุ่มอาชีพ ค้าขาย แม่บ้าน
พนักงานบริษัทเอกชน ได้รับข่าวสารจากสื่อวิทยุ มากกว่า อาชีพ รับจ้างทั่วไปงานบริการ

(ตารางที่ 64) และนักเรียนได้รับข่าวสารจากบุคคลในครอบครัวมากกว่า ข้าราชการ หรือ พนักงานรัฐวิสาหกิจ (ตารางที่ 66) และข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจและพนักงานบริษัทเอกชน ได้รับข่าวสารเพื่อนร่วมอาชีพมากกว่า อาชีพ แม่บ้าน ค้าขาย งานบริการหรือรับจ้างทั่วไป (ตารางที่ 67) และนักเรียน นิสิตนักศึกษา ได้รับข่าวสารจากครู มากกว่ากลุ่มอาชีพอื่นๆ (ตารางที่ 68) และนักเรียน นิสิตนักศึกษา พนักงานบริษัท เอกชน ได้รับข่าวสาร จากสื่อโปสเตอร์มากกว่าอาชีพ ค้าขาย แม่บ้าน รับจ้างทั่วไป หรืองานบริการ (ตารางที่ 69) และนักเรียน นิสิต นักศึกษา ได้รับข่าวสารจาก งานนิทรรศการ มากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ (ตารางที่ 70) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ศิริชัย ศิริภาชะ ได้ศึกษาเกี่ยวกับสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาในเขตเมืองป็นชนบท พบว่า อาชีพ แตกต่างกันมีการเปิดรับสื่อมวลชน แตกต่างกัน และงานวิจัย ของสุวรรณี โพธิ์ศรี เรื่องการเปิดรับสื่อ ความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์ ของผู้ปกครอง นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการสื่อสารกับ คู่สมรส เพื่อน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และอาสาสมัครสาธารณสุข

1.4 ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการกึ่งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จาก สื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยสื่อที่ประชาชน ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการกึ่งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ แตกต่างกันได้แก่ สื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ สื่อแผ่นพับ โปสเตอร์ การจัดงานนิทรรศการ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับ ม.4- ม.6 อนุปริญญา ปริญญาตรี มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์ มากกว่า ผู้ที่มีการศึกษา ระดับ ป.1-ป.7 (ตารางที่ 71) และผู้ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อ นิตยสาร มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับ ป.1-ป.7 (ตารางที่ 72) และผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุและการจัดงานนิทรรศการ โปสเตอร์ มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับ ป.1-ป.7 (ตารางที่ 73 ตารางที่ 74 และตารางที่ 75) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แชรรมม์ (Schramm 1964) พบว่าการศึกษามีอิทธิพลต่อความสนใจข่าวสารการเมือง และ ถ้าคนมีการศึกษาสูงแล้วไม่ว่าจะอยู่ในอาชีพใด มีฐานะ เศรษฐกิจ อย่างไร ความสนใจข่าวสารทางการเมืองจะไม่แตกต่างกันและงานวิจัยของแม็คคอมบ์ และมัลลินส์ (McCombs and Mullins 1973) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการใช้สื่อมวลชนและความสนใจทาง

การเมือง พบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์โดยตรงกับการใช้สื่อมวลชน และงานวิจัยของ ศิริชัย ศิริกาสะ ได้ศึกษาเกี่ยวกับสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาในเขตเมืองป็นชนบท พบว่าการเปิดรับสื่อมวลชน ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของระดับการศึกษาและงานวิจัยของ ทศไนย สุนทรวิภาค เรื่องพฤติกรรมเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เมืองไทยกับการมาท่องเที่ยวเมืองไทย ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ณ เมืองพัทยา พบว่าระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองไทยจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ แผ่นพับ การจัดนิทรรศการ และงานวิจัยของสุภาพงษ์ ระวษทรง เรื่องพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้และทัศนคติต่อการเสนอข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชนของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่าการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารต่างประเทศของสื่อมวลชน และงานวิจัยของ สุวรรณ โปษศิริ เรื่องการเปิดรับสื่อ ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม ในการป้องกันโรคเอดส์ ของผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์กับการเปิดรับหนังสือพิมพ์ และ โทรทัศน์

1.5 ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีรายได้แตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยสื่อที่ประชาชน ได้รับ ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่แตกต่างกัน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง เพื่อนร่วมอาชีพ ครู แผ่นพับ โทรทัศน์ การจัดงานนิทรรศการ (ตารางที่ 76 ตารางที่ 77 ตารางที่ 78 ตารางที่ 79 และตารางที่ 80) นอกจากนี้ ยังพบว่ากลุ่มที่รายได้ ระหว่าง 10,000-15,000 บาท มีการเปิดรับข่าวสารจากเพื่อนร่วมอาชีพ มากกว่า กลุ่มที่ไม่มีรายได้ (ตารางที่ 76) และกลุ่มที่ไม่มีรายได้มีการเปิดรับข่าวสารจาก ครูมากกว่ากลุ่มอาชีพรายได้อื่น ๆ (ตารางที่ 77) และกลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อแผ่นพับ มากกว่ากลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท (ตารางที่ 78) และกลุ่มที่ไม่มีรายได้มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ และการจัดนิทรรศการ มากกว่ากลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท (ตารางที่ 79 และตารางที่ 80) ที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณ โปษศิริ เรื่องการเปิดรับสื่อ ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์ ของผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 เขตกรุงเทพมหานคร พบว่ารายได้มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสาร จากเพื่อน และครู

จากผลการวิจัย ช้างต้นจะเห็นได้ว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ แตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ การทิ้งขยะแยกประเภท เพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่แตกต่างกัน ซึ่งตรงกับแนวความคิดเกี่ยวกับ กระบวนการเลือกสรรของมนุษย์ (Selective Process) ที่ว่า ข่าวสารที่หลังไหลผ่าน เข้าไปยังบุคคลแต่ละคนจากช่องทางต่าง ๆ นั้น มักจะถูกคัดเลือกอยู่ตลอดเวลา ข่าวสารที่ น่าสนใจมีประโยชน์และเหมาะสมตามความนึกคิด ของผู้รับสารจะเป็นข่าวที่ก่อให้เกิดความ สำเร็จ ในการสื่อสาร ซึ่งจะเห็นได้ว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภท เพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ก็เช่นเดียวกัน ผู้รับสารแต่ละคนต่างก็มีฐานะทาง เศรษฐกิจ และสังคมแตกต่างกัน จึงมีการเลือกรับหรือเลือกใช้สื่อ การเลือกให้ความสนใจ การเลือกรับรู้หรือการเลือกตีความหมายและเลือกจดจำ ข่าวสารที่ได้รับแตกต่างกันนอกจากนี้ พฤติกรรมการเลือกรับข่าวสารยังมีองค์ประกอบ ที่มีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการเลือกสรรของ มนุษย์ ดังที่ Wilbur Schramm ได้กล่าวไว้ เช่น ประสบการณ์ ภูมิหลัง สภาพแวดล้อม การศึกษา ความสามารถในการรับสาร อารมณ์ และทัศนคติ เป็นต้น

สมมติฐานที่ 2

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

2.1 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

จากผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จากสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับความรู้เกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับ โรเจอร์ส (Rogers) ซึ่งได้กล่าวเปรียบเทียบประสิทธิภาพของสื่อมวลชนและสื่อบุคคลไว้ว่าสื่อมวลชนสามารถเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพและงานวิจัยของ เฟลิเป คอร์เซนนี่ วันดา เดล โทโร และ เจมส์ กานดีโน (Felipe Korzeny, Wanda del Toro and James Gandino 1987) ได้

ศึกษาเรื่องอิทธิพลของสื่อมวลชน ประเภทต่าง ๆ ที่มีต่อความรู้ ทศนคติ และความคิดเห็นใน ด้านข่าวสารต่างประเทศของชาวอเมริกันพบว่า การเปิดรับข่าวสารต่างประเทศทางโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้ด้านข่าวประเทศของประชาชนและงานวิจัยของ ต้องฤดี ปุณณกันต์ เรื่องการเปิดรับข่าวสารกับการพัฒนาความรู้ ทศนคติ และพฤติกรรมของประชาชน ตามโครงการขงสาธารณสุขชาติปีโตยสุ่ปางชน ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอนครหลวง จังหวัด พระนครศรีอยุธยาพบว่า การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับความรู้ของประชาชน และงานวิจัยของ ศรีธรรม์ โรจน์สุพจน์ เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อมวลชนกับความรู้ เรื่องสิ่งแวดล้อมของประชาชน อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการอ่านหนังสือพิมพ์ และการดูโทรทัศน์ทั้งแบบเจาะจง และแบบทั่วไปมีความสัมพันธ์เชิงบวก กับความรู้เรื่อง สิ่งแวดล้อม

ส่วนการเปิดรับข่าวสารจากนิตยสาร ไม่มีความสัมพันธ์ กับความรู้เกี่ยวกับการกั งชยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาศึกษาในครั้งนี้ มีผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการกั งชยะ แยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จากสื่อ นิตยสาร น้อยกว่าสื่อมวลชน ประเภทอื่น ๆ จึงส่งผลให้ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ และในปัจจุบันนิตยสารมีหลายประเภท ประกอบกับมีภาพสวยงามดึงดูดความสนใจผู้รับสารจึงเลือกสนใจเฉพาะรูปภาพ หรือเนื้อหาที่ตน สนใจเท่านั้น

2.2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการกั งชยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมา ใช้ประโยชน์ใหม่ จากสื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการกั งชยะแยกประเภทเพื่อการ หมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

จากผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการกั งชยะแยกประเภทเพื่อการ หมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จากสื่อบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการกั งชยะ แยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเรื่องการกั งชยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เป็น สิ่งใหม่ หรือแนวความคิดใหม่ที่เข้ามาในสังคม ซึ่งคนไทยส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการกั งชยะ รวมกันไม่ถึงใบเด็ชวไม่มีการแยกชยะ และไม่มีความเข้าใจว่าทำไมถึงต้องจำแนกประเภทของ ชยะ ตลอดจนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่และ จากการไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ พูดคุยกับบุคคลในครอบครัว เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมอาชีพ

เกี่ยวกับปัญหาปริมาณขยะและโอกาสที่จะได้รับข่าวสารจากครู และเจ้าหน้าที่โครงการรณรงค์ การทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่อง นี้ค่อนข้างมากยังไม่กระจายไปสู่กว้างของสังคม ดังนั้น ประชาชนส่วนใหญ่จึงอาจจะไม่มี ความรู้หรือมีความรู้ในเรื่องนี้เล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ โรเจอร์ (Rogers) ซึ่งได้ เปรียบเทียบคุณลักษณะของสื่อบุคคลและสื่อมวลชนไว้ว่าสื่อมวลชนมีผลในการเปลี่ยนแปลงความรู้ ในขณะที่สื่อบุคคล มีผลในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ต้องฤดี ปุณณกันต์ เรื่องการเปิดรับการสื่อสารกับการพัฒนาความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชน ตามโครงการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ไปรษณีย์ส่งข่าวอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่า ปริมาณการเปิดรับการสื่อสารจากการสื่อสารระหว่างบุคคล ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ของ ประชาชน

2.3 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมา ใช้ประโยชน์ใหม่ จากสื่อเฉพาะกิจ มีความสัมพันธ์กับความรู้ เกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภท เพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

จากผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการ หมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จากสื่อแผ่นพับ โปสเตอร์ งานนิทรรศการ มีความสัมพันธ์ กับความรู้เกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ซึ่งเป็นไป ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุษษา กุศลกุล เรื่องพฤติกรรม การเปิดรับ สื่อความรู้ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ อำเภอ วัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการ อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จากสื่อเฉพาะกิจ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ จะเห็นได้ว่า สื่อเฉพาะกิจ เป็นสื่อที่สร้างขึ้นเพื่อ ใช้ติดต่อกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะและมีเนื้อหาตรงกับเรื่องที่ต้องการนำเสนอ กลุ่มเป้าหมาย จึงมีเวลาอ่านสามารถเก็บไว้ได้และมีรูปภาพประกอบง่ายแก่การเข้าใจ จึงเหมาะที่ใช้เผยแพร่ ความรู้ เฉพาะเรื่องได้ดี

สมมติฐานที่ 3

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับ มาใช้ประโยชน์ใหม่ จากสื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติ ต่อการ

ทั้งขณะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

จากผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จากสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ บุคคลในครอบครัว โปสเตอร์ งานนิทรรศการ มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับทัศนคติต่อการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัย เฟลิป คอร์เซนเนีย วันดา เดล ทอโร และเจมส์ กานดีโน (Felipe korzenny, Wanda del Toro and James Gandino 1987) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ที่มีผลต่อความรู้ ทัศนคติ และความคิดเห็นในด้านข่าวต่างประเทศของชาวอเมริกัน พบว่า หนังสือพิมพ์ มีความสัมพันธ์ กับทัศนคติ เกี่ยวกับข่าวต่างประเทศ และงานวิจัยของ ดวงทิพย์ วารพันธ์ เรื่องกลยุทธ์การใช้สื่อเพื่อปลูกฝังโภชนศึกษาแก่สตรีชนบท จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าสตรีที่เปิดรับสื่อการปลูกฝังโภชนศึกษา จากสื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ มีทัศนคติ ดีกว่าสตรีไม่เปิดรับสื่อดังกล่าว และงานวิจัยของต้องฤดี ปุณณกันต์ เรื่อง การเปิดรับการสื่อสารกับการพัฒนาความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชนตามโครงการขยายฐานประชาธิปไตยสู่ปวงชน อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า การเปิดรับการสื่อสารทั้งจากสื่อมวลชน และสื่อบุคคล มีความสัมพันธ์ กับ ทัศนคติของประชาชน

ส่วนการเปิดรับข่าวสารจากเพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมอาชีพ ครู เจ้าหน้าที่โครงการรณรงค์ แฉ่งแม่ และสื่อเฉพาะกิจอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับ ทัศนคติต่อการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่บุคคลจะเกิดทัศนคติต่อสิ่งใด องค์ประกอบของแหล่งสารก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดทัศนคติทั้งในด้านบวกและด้านลบได้ เช่น ความสามารถของผู้ส่งสารความคุ้นเคย ความเป็นมิตร มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมากกว่าแหล่งข่าวที่ไม่มีคุณสมบัติเหล่านี้ นอกจากองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น เนื้อหาข่าวสาร ภาษา ตลอดจนตัวผู้รับเอง ทักษะในการสื่อ ความเหมาะสม ความรู้ระบบสังคม ก็เป็นองค์ประกอบในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้

สมมติฐานที่ 4

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จากสื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

จากผลการวิจัย พบว่าการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการ
หมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จากสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์
บุคคลในครอบครัว เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมอาชีพ แผ่นพับ มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับการมีส่วนร่วม
ร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติ
ฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงทิพย์ วรพันธ์ เรื่องกลยุทธ์ การใช้สื่อเพื่อปลูก
ฝังโภชนาการแก่สตรีชนบท จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า สตรีที่เปิดรับสื่อจากการปลูกฝังโภชนาการ
จากสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ มีการปฏิบัติ การด้านโภชนาการดีกว่าสตรี ที่ไม่ได้
เปิดรับสื่อดังกล่าว และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ตี๋องฤดี ปุณณกันต์ เรื่องการศึกษาการ
เปิดรับการสื่อสารกับการพัฒนาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของประชาชนตามโครงการขยาย
ฐานประชาธิปไตยสู่ปวงชน อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า การเปิดรับ
ข่าวสารทั้งจากสื่อมวลชนและการสื่อสารระหว่างบุคคล มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการ
ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนและงานวิจัยของ พิสิษฐ์ บุญไชย เรื่องการมีส่วนร่วม
ในการอนุรักษ์ป่าไม้ของกรมการสภาพตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี ภาคตะวันออก เล็งเห็น
ตอนล่างพบว่ากลุ่มที่ได้รับทราบเรื่องการอนุรักษ์ป่าไม้ทางสื่อมวลชนมากจะมีระดับการมีส่วนร่วม
ในการอนุรักษ์ ป่าไม้ มากกว่ากลุ่มที่ได้รับข่าวสารน้อยกว่าและงานวิจัยของบุษบา กุศล เรื่อง
พฤติกรรม การเปิดรับสื่อ ความรู้ ทักษะ และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ อำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า พฤติกรรม การเปิด
รับสื่อ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้

ส่วนการเปิดรับข่าวสารจากครู เจ้าหน้าที่โครงการณรงค์ โปสเตอร์ งานนิทรรศการ
และสื่อเฉพาะกิจอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการ
หมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้จะเป็นเพราะสื่อ
เฉพาะกิจเป็นสื่อที่ใช้ในการติดต่อกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ซึ่งต้องใช้เจ้าหน้าที่โครงการณรงค์
เป็นตัวแทนในการนำข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ไปเผยแพร่และอาจจะจัดรูปแบบงาน
นิทรรศการมีโปสเตอร์ให้น่าสนใจและการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการ
หมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ มักจะไปจัดตามโรงเรียนมหาวิทยาลัย ซึ่งยังอยู่ในวงแคบ ๆ
ของสังคม โดยมีครู เป็นผู้ให้น่าสนใจให้เด็กนักเรียน นิสิต นักศึกษา มีพฤติกรรมในการทิ้งขยะ
แยกประเภทอีกต่อหนึ่ง การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ทั้งจากแม่บ้าน

พนักงาน ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ บริษัทเอกชน ค้าขาย รับจ้างทั่วไปหรืองานบริการซึ่งคนกลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้อาจจะไม่มีโอกาสเปิดรับข่าวสารจาก ครู เจ้าหน้าที่โครงการรณรงค์ โปสเตอร์ และการจัดนิทรรศการ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของอัฟฮอฟ (Uphoff 1981) ได้กล่าวไว้ว่าผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ นั้น สุ่มขึ้นอยู่กับลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้มีส่วนร่วมด้วยเช่น อายุ เพศ สถานครอบครัว การศึกษา รายได้ เป็นต้น และยังสอดคล้องกับแนวความคิดการสื่อสารงานนวัตกรรมในแง่ที่ว่าภารกิจของระบบเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่เป็นสิ่งที่ใหม่ที่เข้ามาในสังคมไทย ซึ่งคนไทยส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการที่จะระดมกันในกลุ่มเพื่อร่วมกัน การที่บุคคลจะยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรมนั้น สุ่มขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของนวัตกรรม กระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรม ความเร็วหรือช้าในการยอมรับนวัตกรรมด้วย

จากผลการวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่า การสื่อสารมีบทบาทสำคัญในการนำข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ไปเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบและก่อให้เกิดทัศนคติที่อาจส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในอนาคตได้ ที่มีลักษณะเป็นลูกโซ่และการที่ประชาชนจะมีพฤติกรรมในการทิ้งขยะแยกประเภทได้เป็นข้อดีพื้นฐานมาจากความรู้และทัศนคติที่แตกต่างกันซึ่งเกิดขึ้นเพราะความแตกต่างในการเปิดรับสื่อและความแตกต่างในการแปลความสารที่ตนได้รับและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งเป็นไปได้ค่อนข้างยาก ดังนั้นถ้าผู้สื่อสารสามารถทำให้ผู้รับสารเปลี่ยนแปลงความรู้ได้ก็จะ เป็นพื้นฐานให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในภายหน้าได้และการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ก็เป็นสิ่งที่ใหม่หรือแนวความคิดใหม่ที่เข้ามาในสังคมไทย จากผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีความรู้ในเรื่องนี้ปานกลาง มีทัศนคติที่ดี ในขณะที่มีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ในระดับต่ำ ซึ่งอาจจะต้องใช้เวลามากกว่าประชาชนจะมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทิ้งขยะแยกประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเร็วหรือช้าในการยอมรับนวัตกรรมของบุคคลและกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรมก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนสำคัญ นอกจากนี้โรเจอร์ (Roger 1971) ยังได้กล่าวถึงช่องว่างของความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติ (KAP Gap) ว่าทัศนคติกับพฤติกรรมของบุคคลนั้นไม่สัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเสมอไป กล่าวคือเมื่อการสื่อสารก่อให้เกิดความรู้และทัศนคติในทางบวก ต่อสิ่งที่เผยแพร่แล้วแต่ในขั้นการยอมรับปฏิบัติ อาจมีผลในทางตรงข้ามก็ได้ ซึ่งโรเจอร์ ก็ได้แนะนำว่าควรใช้สื่อบุคคลเข้าไปให้ติดต่อกับสมาชิกในสังคมเพื่อนำมาใจให้สมาชิกเกิดการยอมรับปฏิบัติอีกต่อหนึ่งซึ่งผลการวิจัยก็พบว่า

สื่อบุคคลมีอิทธิพลในการโน้มน้าวใจให้สมาชิกในสังคมทั้งระยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่และยังพบว่าสื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญ ในการให้ความรู้และก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการทั้งระยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการวิจัย ครั้งนี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลประกอบการวางแผน การรณรงค์ให้ประชาชนทั้งระยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (Recycle) ให้มากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทั้งระยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ขึ้นอยู่กับลักษณะทางประชากรของประชาชน ดังนั้นการเผยแพร่ข่าวสารในเรื่องนี้ควรคำนึงถึง เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา และรายได้ของกลุ่มเป้าหมายด้วย ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีส่วนต่อการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจแตกต่างกัน

2. จากผลการวิจัยพบว่า สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้ ดังนั้นการรณรงค์ให้ประชาชนทั้งระยะแยกประเภทจะได้ผลมากยิ่งขึ้น ถ้ามีการเสนอข่าวสารผ่านทางสื่อมวลชนทุกแขนง ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์

3. จากผลการวิจัยพบว่า สื่อบุคคลมีบทบาทสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการทั้งระยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ดังนั้นผู้วางแผนโครงการรณรงค์ควรมีการให้ข้อมูลข่าวสารกับผู้นำความคิดเห็นในสังคมเพื่อบุคคลเหล่านี้จะได้ไปชักชวน ให้ประชาชนมีพฤติกรรมในการทั้งระยะแยกประเภทมากขึ้น ซึ่งจะช่วยลดปัญหาปริมาณขยะลงได้

4. จากผลการวิจัย พบว่าสื่อเฉพาะกิจ มีส่วนก่อให้เกิดความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการทั้งระยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ดังนั้น ควรมีการใช้สื่อเฉพาะกิจ ช่วยในการรณรงค์ให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และ การมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (Recycle) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร เท่านั้น จึงควรจะมี การ ศึกษาวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้ ในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อที่จะได้นำมาวางแผนรณรงค์ ให้เหมาะสมกับประชาชนในจังหวัดนั้น ๆ
2. ควรมีการศึกษาในเรื่องเดียวกันนี้ระหว่าง ประชาชนในเขตเมือง และชนบท เพื่อมาเปรียบเทียบกันว่าประชาชนในเขตเมือง และชนบทมีการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการ หมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ แตกต่างกันหรือไม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย